

Legendás óriások

NEVEZETES FÁKAT BEMUTATÓ SZORZATUNKBAN OLYAN MATUZSÁLEMKEKET VESZÜNK SORRA, AMELYEKHEZ TÖBB HELYI HIEDELEM, LEGENDA SZÖVŐDIK, VAGY LEVÉLTÁRI FORRÁSOKBÓL ISMERJÜK AZ EREDETÜKET.

A nagykőrösi Basafa

Ez a 31 méter magas kocsányos tölgy megközelítőleg 400-500 éves lehet. A Nagykőrös melletti erdő e fáját a helyiek nevezték el Basafának. A hiedelem szerint az eredeti Basafa egy másik, ennél is idősebb tölgy volt, de azt évtizedekkel ezelőtt kivágták.

Ha visszatekerjük az idő kerekét egészen a török megszállásig, azt láthatjuk, hogy a nagykőrösi erdőből százszámra szállították a fát a budai várba, ahol sa-

Basafa

létromfőzéshez, sáncépítéshez, bőrcserzéshez használták tűzifának. Ezért Nagykőrös mai erdői csak töredékei a régi állománynak. Ezek az erdők az utolsó hírmondói az ország pusztai tölgyeseinek, amelyek ligetes facsoportjaikkal és a köztük elterülő homoki gyepekkel őrzik az Alföld egykori erdős pusztáinak képét.

De miért éppen Basafa? A rege szerint a budai pasa megbízottja adót behajtani érkezett Kőrösre, ahol nagyon megtetszett neki az egyik gazda gyönyörű lánya. El is határozta, hogy egy év múlva visszatér és feleségül veszi. A lány nagyon megijedt, az apja pedig elhatározta, megakadályozza, hogy lánya háremhölgy

legyen. Egy év múlva az öreg koldusnak öltözve kiült az út mellé. Amikor a török megérkezett, nagy jajveszéklésbe kezdett, és arra kérte, hozza le a mankóját a közeli tölgyről, ahová egy legény dobta fel gonoszkodásból. A török felmászott a fára, ám az egyik ág letört alatta, ő pedig azonnal nyakát szegte. A törököt ott temették el a fa tövében, amit azóta Basafának hívnak.

Gödöllői vackor

A gödöllői Szent István Egyetem Botanikus Kertjében áll az ország egyik legidősebb, de mindenképpen legterebélyesebb vadkörtefája. A szakvélemények szerint a fa legalább 280 éves, ezalatt több nehéz időszakot is átvészelt, de még mindig virágözönbe borul tavasszal, nyáron pedig gyümölcsöt terem.

A 20 méteres körtefát a legendáriumok szerint gróf *Grassalkovich Antal* ültette. Mégpedig hálája jeléül, miután egy vadászat során megmenekült egy sebzett vadkan elől úgy, hogy egy vadkörtefán talált menedéket. Ezért elrendelte, hogy birtokán hét vadkörtefát ültessenek, de napjainkra már csak egy maradt, az öreg Gödöllői vackor.

Gödöllői vackor

Továbbá hiedelmek szerint Kossuth Lajos az isaszegi csata után ennek a fának a tövében fogalmazta meg a függetlenségi nyilatkozatot.

A matuzsálem Erzsébet királyné szívének is kedves volt, minden évszakban szívesen időzött a fánál, és állítólag ott ismerkedett meg *Andrássy Gyula* gróffal. Ezért a gödöllőiek a szerelmesek fájaként is emlegetik. A gödöllői vackor 2013-ban az Év Fája lett itthon, majd egy év múlva második helyezést ért el az Év Európai Fája-versenyen.

Az egri platán

Az egri termálfürdő platánja 2012-ben nyerte el az Év Fája címet, majd rá egy évre az Év Európai Fája-versenyt is. Kora 250 év körül lehet, magassága 40 méter, törzskerülete pedig 850 centiméter. A levéltári dokumentumok bizonyítják, hogy a fát a XVIII. században, *Eszterházy Károly* püspöksége idején te-

Egri platán

lepítették Egerbe, és a barokk kert kedvelt díszének számított.

Az Eszterházy Károly által kialakított Érsekert park része volt az a meleg vízű tó, amely immár Egeri Termálfürdőként ismert, és itt áll az akkori építésből megmaradt, ma is jó állapotnak örvendő öreg platán.

Varga Tibor

HERBÁCIÓ MAGAZIN

Rendelje meg a Herbáció magazint egy évre (megjelenik évszakonként) mindössze 1680 forintért! Előfizethető bármelyik postán, vagy

hívja a 06 30 437 8900 telefonszámot, vagy küldje el nevét, címét a nzr@herbacio.hu emailcímre.

Herbáció: kozmetikumok, népi gyógyreceptek, különleges ételek, italok,elixirek, tartósítványok: növényekből házilag... Fenyőszörp, muskátlikeksz, kávélekvár, árpafasírt, csalánsör, kenyérpörkölt, parfümök házilag - csak néhány korábbi receptjeinkből...

Megjelent a Herbáció magazin legújabb, 56. száma, kapható az újságárusoknál.

www.herbacio.hu Tel.: 0630 437 8900 nzr@herbacio.hu